

Broj: X-KŽ-07/436**Sarajevo, 16.12.2010. godine****U I M E B O S N E I H E R C E G O V I N E !**

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel II za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju, u vijeću Apelacionog odjeljenja, sastavljenom od sudije Hilme Vučinića, kao predsjednika vijeća, te sudija Redžiba Begića i dr. Miloša Babića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje stručne saradnice Nevene Aličehajić u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Saliha Alibašića i dr., zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 250. stav 3. i 4. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu KZ BiH), u vezi sa krivičnim djelom Krijumčarenje osoba iz člana 189. stav 1. KZ BiH i krivičnog djela Pranje novca iz člana 209. stav 2. istog zakona, odlučujući o žalbama optuženog Saliha Alibašića, branioca optuženih Saliha Alibašića i Đulzare Hozanović, advokata Huseina Mušića i branioca optuženog Željka Karanović, advokata Milorada Raševića, izjavljenim protiv presude Suda Bosne i Hercegovine broj X-K-07/436 od 10.05.2010. godine, nakon održane javne sjednice vijeća, kojoj su prisustvovali tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine Ismet Šuškić, optuženi Salih Alibašić i Đulzara Hozanović i njihov branilac, advokat Husein Mušić i optuženi Željko Karanović i njegov branilac, advokat Milorad Rašević, dana 16.12.2010. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Odbijaju se kao neosnovane žalbe optuženog Saliha Alibašića, branioca optuženih Saliha Alibašića i Đulzare Hozanović i branioca optuženog Željka Karanović, te se potvrđuje presuda Suda Bosne i Hercegovine broj X-K-07/436 od 10.05.2010. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Suda Bosne i Hercegovine broj X-K-07/436 od 10.05.2010. godine optuženi Salih Alibašić, Đulzara Hozanović i Željko Karanović, oglašeni su krivim da su radnjama opisanim u izreci presude počinili, i to: optuženi Salih Alibašić krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 3. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Krijumčarenje osoba iz člana 189. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 54. KZ BiH, optužena Đulzara Hozanović, krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 4. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom krijumčarenje osoba iz člana 189. stav 1. KZ BiH, te krivično djelo Pranje novca iz člana 209. stav 2., u vezi sa stavom 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 53. KZ BiH i optuženi Željko Karanović, krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 4. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Krijumčarenje osoba iz člana 189. stav 1. KZ BiH, za koja je optuženi Salih Alibašić, uz primjenu odredaba člana 39., 40., 42. i 48. KZ BiH, osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 11(jedanaest) godina, optuženoj Đulzari Hozanović, uz primjenu odredaba člana 48., 49., 50., 58. i 59., te člana 53. KZ BiH, izrečena uvjetna osuda, tako što su joj za krivična djela počinjena u sticaju, za koja je tom presudom oglašena krivom, utvrđene pojedinačne kazne zatvora u trajanju od po 11 (jedanaest) mjeseci, te jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) mjeseci i istovremeno

određeno da se ta kazna neće izvršiti ukoliko optužena Đulzara Hozanović u roku od 5 (pet) godina, od dana pravosnažnosti presude, ne počini novo krivično djelo, a optuženom Željku Karanoviću, uz primjenu odredaba članova 48., 49., 50., 58. i 59. KZ BiH, takođe je izrečena uvjetna osuda, tako što mu je za krivično djelo za koje je oglašen krivim utvrđena kazna zatvora u trajanju od 11 (jedanaest) mjeseci, te istovremeno određeno da se ta kazna neće izvršiti ako optuženi Željko Karanović u roku 5 (pet) godina od dana pravosnažnosti presude, ne počini novo krivično djelo.

Na osnovu odredbe člana 56. KZ BiH, optuženom Salihu Alibašiću, u izrečenu kaznu zatvora uračunava se vrijeme provedeno u pritvoru, počev od 27.09.2007. godine pa nadalje.

Na osnovu člana 110. i 111. KZ BiH, od optužene Đulzare Hozanović se oduzima imovinska korist pribavljena krivičnim djelom i to: a) nekretnina označena kao k.č. br. 3427, upisana u posjedovni list broj 1218 KO Tuzla I, strana 1, a koja se sastoji od kuće površine 42 m², dvorišta površine 63 m² i njive površine 80 m², koja nekretnina je kupljena na temelju kupoprodajnog ugovora zaključenog dana 20.09.2006. godine između Nargalić Nizame kao prodavca i Hozanović Đulzare kao kupca; b) putničko motorno vozilo marke Opel Frontera, broja šasije SED5BSUD2SV725392, registarskih oznaka 357-J-878, boje metalik zelene, broja motora 991804, godine proizvodnje 1995; c) imovinska korist pribavljena izvršenjem krivičnog djela u ukupnom iznosu od 171.818,57 KM.

Na osnovu člana 188. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu ZKP BiH), u vezi sa članom 186. stav 2. ZKP BiH, optuženi Salih Alibašić, Đulzara Hozanović i Željko Karanović, obavezani su da plate troškove krivičnog postupka, čiju će visinu sud odrediti posebnim rješenjem, nakon pribavljanja potrebnih podataka.

Protiv navedene presude žalbe su blagovremeno izjavili optuženi Salih Alibašić, branilac optuženih Saliha Alibašića i Đulzare Hozanović, advokat Husein Mušić i branilac optuženog Željka Karanovića, advokat Milorad Rašević.

Optuženi Salih Alibašić izjavio je žalbu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, te predložio da apelaciono vijeće Suda Bosne i Hercegovine žalbu uvaži, prvostepenu presudu u cijelosti ukine i nakon održanog pretresa pred apelacionim vijećem, u smislu odredbe člana 284. tačka c) ZKP BiH, optuženog oslobodi inkriminacija koje mu se stavljaju na teret.

Branilac optuženih Đulzare Hozanović i Saliha Alibašića, advokat Husein Mušić, izjavio je žalbu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o krivičnopravnoj sankciji i zbog, kako navodi, kršenja članova 6. i 8. Evropske konvencije o ljudskim pravima, sa prijedlogom da apelaciono vijeće Suda Bosne i Hercegovine, pobijanu presudu kao nezakonitu ukine i održi pretres, ili presudu preinači i oslobodi prvooptuženog i drugooptuženu krivične odgovornosti po optužnici Tužilaštva BiH broj KT-341/06.

Branilac optuženog Željka Karanovića, advokat Milorad Rašević, izjavio je žalbu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o troškovima krivičnog postupka, te je

predložio vijeću Apelacionog odjeljenja Suda BiH da žalbu nakon razmatranja uvaži, pobijanu presudu ukine i u skladu sa odredbom 310. stav 1. ZKP BiH, održi novi pretres.

Tužilaštvo je u zakonskom roku dostavilo odgovore na žalbu optuženog Saliha Alibašića, žalbu branilaca optuženih Saliha Alibašića i Đulzare Hozanović, advokata Huseina Mušića i žalbu branioca optuženog Željka Karanovića, advokata Milorada Raševića, u kojima ističe da su svi žalbeni prigovori neosnovani, iz kojeg razloga predlaže da apelaciono vijeće Suda Bosne i Hercegovine predmetne žalbe odbije kao neosnovane i prvostepenu presudu u cijelosti potvrdi.

Kako oslobađajući dio prvostepene presude nije bio predmetom pobijanja žalbama, niti Tužilaštva, a niti odbrane, ista je u tom dijelu postala pravomoćna.

Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u granicama žalbenih prigovora, kako je to propisano odredbom člana 306. ZKP BiH, apelaciono vijeće je odlučilo kao u izreci iz slijedećih razloga:

Žalbeni prigovori kojima se ukazuje na bitne povrede odredaba krivičnog postupka

Žalioci prigovaraju da je prvostepeno vijeće počinilo čitav niz bitnih povreda odredaba krivičnog postupka pri donošenju pobijane presude. Branilac optuženog Saliha Alibašića i optužene Đulzare Hozanović, samo uopšteno navodi da je prvostepeno vijeće počinilo bitne povrede odredaba krivičnog postupka, propisane odredbom člana 297. stav 1. tačke d), i), j) i k) i člana 297. stav 2. ZKP BiH, s tim da navedene povrede zajednički obrazlaže, ne precizirajući u kojim postupcima prvostepenog vijeća se koja povreda ogleda, dok optuženi Salih Alibašić i branilac optuženog Željka Karanovića, advokat Milorad Rašević, ukazuju na postojanje bitnih povreda odredaba krivičnog postupka ne precizirajući koje povrede su počinjene.

Ipak, ovo vijeće će, kroz analizu sadržaja istaknutih žalbenih prigovora, dati odgovor na prigovore žalilaca, podvodeći ih pod odgovarajuće zakonske oblike bitnih povreda odredaba krivičnog postupka.

Bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka d) ZKP BiH

Branilac optuženih Saliha Alibašića i Đulzare Hozanović, žalbom ukazuje na navodno počinjenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka d) ZKP BiH, ističući da je prvostepeni sud počinio povredu prava na odbranu optuženih Saliha Alibašića i Đulzare Hozanović, iz razloga što nije dao mogućnost da se ispituju određeni svjedoci, skriptori pojedinih materijalnih dokaza uložениh u sudski spis. Tako branilac prvooptuženog i drugooptužene ističe da nije saslušan skriptor krivične prijave, koja je uložena u spis kao dokaz Tužilaštva, a takođe ni prikiveni istražitelji 1 i 2, čiji izvještaji predstavljaju dokaze na kojima se temelji prvostepena presuda.

U pogledu predmetne krivične prijave, branilac osporava njenu validnost kao dokaznog sredstva, ne dovodeći u pitanje sam njen sadržaj, pa da bi postojala obaveza saslušanja

skriptora u cilju utvrđivanja istinitosti njenog sadržaja. Pri tome, branilac ističe da se prvostepeno vijeće u presudi, uopšte ne bavi obrazlaganjem predmetne krivične prijave, odnosno da nijedan od zaključaka prvostepenog vijeća nije utemeljen na sadržaju iste. Stoga, vijeće nalazi da sama činjenica što je predmetni dokaz prihvaćen i uveden u sudski spis, nije narušila pravo na odbranu optuženog, te je istaknuti prigovor odbrane ocijenjen kao neosnovan.

Povreda prava na odbranu optuženih branilac nalazi i u činjenici što u toku prvostepenog postupka nisu saslušani prikriveni istražitelji 1 i 2, čiji izvještaji su prihvaćeni kao dokazi u sudski spis i na kojim izvještajima se pobijana presuda temelji. Naime, kako branilac ističe, obzirom da odbrani nije omogućeno unakrsno ispitivanje prikrivenih istražitelja, njihovi izvještaji, koje je prvostepeno vijeće prihvatilo kao dokaze, ne mogu biti temelj osuđujuće presude protiv optuženih.

Povreda prava na odbranu, na koju povredu branilac žalbom ukazuje, kako to propisuje odredba člana 297. stav 1. tačka d) ZKP BiH, postoji ukoliko nisu primjenjena ili su nepravilno primjenjena pravila postupka na štetu optuženog.

Prvostepeno vijeće je, a kako proizlazi iz spisa predmeta, upravo u cilju ostvarivanja ovog temeljnog prava optuženih, pokušalo obezbijediti prisustvo prikrivenih istražitelja i omogućiti odbrani optuženih njihovo unakrsno ispitivanje. I pored istaknutih napora na obezbjeđenju prisustva ovih lica, u nedostatku adekvatnog pravnog mehanizma za prinudno osiguranje njihovog prisustva na glavnom pretresu, jer je riječ o državljanima Republike Hrvatske, koji pri tome, zbog svojstva prikrivenih istražitelja, uživaju zaštitu zakonodavstva te zemlje, u smislu da je zabranjeno njihovo svjedočenje u predmetima u drugim državama, do momenta pravosnažnog okončanja krivičnog postupka koji se vodi u Republici Hrvatskoj, kako je to je pojasnio i svjedok Branko Popović, prvostepeno vijeće nije imalo načina da obezbijedi uslove za njihovo saslušanje. Međutim, vijeće nije odbilo prijedlog odbrane bez obrazloženja za takav postupak, nego je naprotiv, na stranama 53. i 54. pobijane presude dalo iscrpne razloge zbog kojih prisustvo prikrivenih istražitelja 1 i 2 iz Republike Hrvatske nije moglo biti osigurano. Iz navedenih razloga, obzirom da je prvostepeno vijeće dalo iscrpne razloge zbog kojih prikriveni istražitelji nisu mogli biti saslušani na glavnom pretresu i unakrsno ispitani, ovo vijeće cijeni da time što je prvostepeno vijeće prihvatilo njihove izvještaje, nije povrijedilo pravo na odbranu optuženih kako to branilac Mušić ističe u svojoj žalbi. Ipak, vijeće će u okviru žalbenog osnova propisanog odredbom člana 299. stav 1. ZKP BiH, preispitati da li je postupanje na navedeni način bilo ili moglo biti od uticaja na pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja.

Bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH

Žalbom branioca optuženih Saliha Alibašića i Đulzare Hozanović, a koji prigovor ističe i sam optuženi Salih Alibašić, neosnovano se ukazuje da se pobijana presuda zasniva na dokazima na kojima se, prema odredbama ZKP BiH ne može zasnivati, na koji način bi bila počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH. Takvi dokazi, prema tvrdnji žalilaca jesu snimci i transkripti presretnutih telefonskih razgovora, listinzi poziva optuženih koje je Tužilaštvo BiH pribavilo bez odgovarajuće

naredbe Suda BiH i izvještaji prikrivenih istražitelja 1 i 2 koji nisu saslušani na glavnom pretresu.

Kako se u ovim žalbama ističe, nezakonitost snimaka presretnutih telefonskih razgovora i odgovarajućih transkripata, proizilazi iz više osnova. Prije svega, žalinci nezakonitost navedenih dokaza nalaze u činjenici što je posebna istražna radnja nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija, na temelju koje su i sačinjeni predmetni snimci i transkripti, preduzeta od strane nadležnih organa Republike Hrvatske, na temelju naredbe sudije Županijskog suda u Rijeci, a koji sud nema pravnu jurisdikciju u Bosni i Hercegovini. Nadalje, kako se žalbama ističe, optuženi Salih Alibašić je na temelju naredbi sudije Županijskog suda u Rijeci nezakonito prisluškivan dok je obavljao telefonske razgovore iz Bosne i Hercegovine, sa licima iz drugih država, npr. Crne Gore, a na kraju, u kontekstu istog žalbenog prigovora, osporava se i sam način pribavljanja navedenih dokaza, te ističe da su navedeni dokazi nezakoniti i obzirom da su pribavljeni protivno odredbama Evropske konvencije o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima (u daljem tekstu Konvencija).

Prvostepeno vijeće je u toku prvostepenog postupka, kao dokaz prihvatilo 17 CD-ova sa snimcima presretnutih telefonskih razgovora koje su organi Republike Hrvatske snimili na temelju posebnih istražnih radnji, preduzetih po naredbama istražnog sudije Županijskog suda u Rijeci¹. Nadalje, kao dokaz, prvostepeno vijeće je prihvatilo i izvještaje prikrivenih istražitelja 1. i 2., koji izvještaji su nastali kao rezultat posebne istražne radnje upotrebe prikrivenog istražitelja, popisane odredbom člana 182. stav 1., u vezi sa odredbom člana 108. stav 1. i 4. Zakona o krivičnom postupku Republike Hrvatske, te listinge telefonskih poziva optuženih od BiH telekom operatera. Ovo vijeće će, u okviru istaknutih žalbenih prigovora, prvenstveno ispitati zakonitost navedenih dokaza u smislu odredbe člana 10. stav 2. ZKP BiH.

Članom 10. stav 2. ZKP BiH propisano je da sud, svoju odluku, ne može zasnovati na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, niti na dokazima koji su pribavljeni bitnim povredama odredaba ZKP BiH.

Dakle, odredba člana 10. stav 2. ZKP BiH, je generalna odredba, koja propisuje da se nezakoniti dokazi ne mogu u krivičnom postupku upotrijebiti za donošenje odluke. Navedena odredba primjenjiva je kako u situacijama kada je zakonom izričito propisano da se na određenim dokazima ne može temeljiti sudska odluka, tako i u situacijama kada zakonom to nije izričito propisano. Ako je zakonom izričito propisano da se na određenom dokazu ne može zasnivati sudska odluka, a sud navedenu zakonsku odredbu prekrši, počinjena je apsolutno bitna povreda odredaba krivičnog postupka koju propisuje odredba člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH, a koja bez izuzetka vodi ukidanju prvostepene presude. S druge strane, ako zakonom nije izričito propisano da se na određenom dokazu ne može temeljiti sudska odluka, takav dokaz može biti nezakonit, ali zasnivanje presude na takvom dokazu ne mora voditi njenom ukidanju. Naprotiv, apelaciono vijeće u takvom slučaju, ukoliko žalbe ukazuju na zasnivanje presude na takvom dokazu, ima obavezu preispitati da li je zasnivanje presude na tom dokazu bilo od uticaja na njeno zakonito i pravilno donošenje, tačnije, da li je time počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka

¹ Vidjeti dokaz T-11

propisana odredbom člana 297. stav 2. ZKP BiH, pa će, samo ukoliko utvrdi da jeste, zasnivanje presude na takvom dokazu, voditi njenom ukidanju.

a) Snimci presretnutih telefonskih razgovora

U skladu sa odredbom člana 121. ZKP BiH, ako su radnje iz člana 116. ZKP BiH (uključujući i nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija) preduzete bez naredbe sudije za prethodni postupak ili u suprotnosti s njom, sud na pribavljenim podacima ili dokazima ne može zasnivati sudsku odluku. Tačno je da snimci presretnutih telefonskih razgovora, sadržani na 17 CD-ova, a čiju zakonitost odbrana dovodi u pitanje, nisu pribavljeni na temelju naredbi Suda Bosne i Hercegovine. Međutim, ti dokazi, nisu pribavljeni ni bez naredbe suda ili protivno njegovoj naredbi, da bi se moglo govoriti o dokazima na kojima se ne može zasnivati sudska odluka, jer je za obavljanje osporavanih posebnih istražnih radnji, u vrijeme njihovog preduzimanja, postojala naredba istražnog sudije Županijskog suda u Rijeci. Uvidom u dokumentaciju uloženu u sudski spis², te analizirajući iskaze saslušanih svjedoka (na prvom mjestu Branka Popovića), prvostepeno vijeće je, po ocjeni ovog vijeća, pravilno utvrdilo, da su posebne istražne radnje, a na temelju kojih su sačinjeni i predmetni dokazi- snimci presretnutih telefonskih razgovora, provedene na zakonit način od strane nadležnih organa Republike Hrvatske, tačnije provedene u skladu sa tada važećom zakonskom regulativom Republike Hrvatske. Stoga, iako Županijski sud iz Rijeke nema pravnu jurisdikciju u Bosni i Hercegovini, kako se to žalbama ističe, ovo vijeće cijeni da ne postoje smetnje za korištenje dokaza pribavljenih od strane navedenog suda, za potrebe krivičnog predmeta protiv Saliha Alibašića i dr. koji je u toku u Bosni i Hercegovini. Naime, ne postoji nijedna odredba ZKP BiH, koja bi zabranjivala korištenje dokaznog materijala pribavljenog u drugoj zemlji i po drugim zakonima, sve dok takav dokazni materijal, u zemlji u kojoj je pribavljen, nije pribavljen na nezakonit način. Stoga i ovo vijeće, kao i prvostepeno, nalazi da su snimci presretnutih telefonskih razgovora, dokazi koji su pribavljeni na zakonit način, u skladu sa zakonom propisanim procedurama za njihovo pribavljanje u Republici Hrvatskoj, koja činjenica je verifikovana iskazom svjedoka Branka Popovića, te ni njihovo korištenje u krivičnom postupku u Bosni i Hercegovini, nije u suprotnosti sa važećim odredbama domaćeg procesnog zakona.

Isto tako, neosnovani su prigovori optuženog Saliha Alibašića i njegovog branioca, kojima se ukazuje da je prisluškivanje telefonskih razgovora, koje je vršeno po naredbi istražnog sudije Županijskog suda u Zagrebu, a na temelju kojeg prisluškivanja su pribavljeni podaci o telefonskim razgovorima koje je Salih Alibašić obavljao iz Bosne i Hercegovine, sa licima koja su bila u inostranstvu (npr. Crnoj Gori), bilo nezakonito, koju nezakonitost odbrana

² Vidjeti dokaze T-11 Nalog istražnog suca Županijskog suda u Rijeci, Valentina Ivanetića, broj VT-72/07 od 31.07.2007. godine, T-11a Akt MUP-a PU Ličko- Senjska, Odjel kriminalističke policije, broj 511-04-13/2-VT-23/40-07.AG od 10.07.2007. godine- Zahtjev za promjenu naloga za provedbu posebnih izvida iz člana 180. ZKP-a, u potpisu načelnik odjela Nikola Karić, T-11b Nalog istražnog suca Županijskog suda u Rijeci, Valentina Ivanetića, broj VT-72/07 od 10.07.2007. godine, T-11c Zahtjev Državnog odvjetništva broj VT-72/07 od 07.09.2007. godine za proširenje mjera kojima se privremeno ograničavaju određena prava građana opisana i predviđena u članku 180., stavak 1., točka 1. ZKP-a, T-11d Zahtjev Državnog odvjetništva broj VT-72/07 od 13.06.2007. godine za primjenu mjere nadzora i tehničkog snimanja telefonskih razgovora odnosno sredstava za tehničko komuniciranje na daljinu, T-11e Rješenje Županijskog suda u Rijeci broj UK-222/07 od 28.09.2007. godine,

obrazlaže na način da Županijski sud u Rijeci nije bio nadležan za takvu vrstu prisluškivanja u inostranstvu. Međutim, nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija, ili nadzor i tehničko snimanje telefonskih razgovora, odnosno sredstava za tehničko snimanje na daljinu, na koji način je ista mjera zaštite definisana ZKP Republike Hrvatske, predstavlja mjeru koju nadležni sud, odobrava u odnosu na određeno lice i određeni broj telefona. Kako se u konkretnim slučajevima radilo o nadzoru i tehničkom snimanju komunikacija obavljenih putem mobilnih telefona brojeva 387 63 727 723, 387 63 104 823, 387 63 791 408, 387 63 728 417 i 387 63 635 459, za koje je utvrđeno da ih je koristio optuženi Salih Alibašić, bez obzira gdje se isti nalazio u momentu razgovora koji je prisluškivan i bez obzira sa kojim licem i iz koje zemlje je razgovarao, sve dok je prisluškivanje obavljeno u vrijeme pokriveno izdatim naredbama za vršenje ovih posebnih istražnih radnji, a što u konkretnom slučaju ni odbrana ne dovodi u pitanje, snimci dobijeni na navedeni način nisu nezakoniti.

Odbrana, kako je to prethodno istaknuto, osporava zakonitost navedenih dokaza i sa aspekta načina njihovog pribavljanja. Naime, kako se žalbama ističe, predmetni dokazni materijal je nezakonit, iz razloga što nije ispoštovana procedura propisana Konvencijom, prema čijim odredbama se dostavljanje ima izvršiti diplomatskim putem, posredstvom međunarodne pravne pomoći, nego su predmetne dokaze preuzela ovlaštena službena lica Tužilaštva Bosne i Hercegovine neposredno od Županijskog suda u Rijeci. Međutim, prvostepeno vijeće je sadržajno, na stranama 55. i 56. pobijane presude, analizom svih relevantnih propisa kojima je regulisano postupanje u vezi sa pribavljanjem dokaza putem međunarodne pravne pomoći, sa akcentom na odredbe Drugog dodatnog protokola uz Konvenciju i Protokola o suglasnosti u ostvarivanju međusobne suradnje u borbi protiv svih oblika teškog kriminala, sklopljenog između Tužilaštva BiH i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske dana 21.01.2005. godine, izvelo pravilan zaključak, koji u cijelosti podržava i ovo vijeće, da pribavljanje dokaza na način kako je to učinjeno u konkretnom predmetu, nije u suprotnosti sa odredbama Konvencije, niti je u suprotnosti sa odredbama ZKP BiH.

Osim toga, žalioци, kada ukazuju na navodnu nezakonitost dokaza u smislu odredbe člana 10. stav 2. ZKP BiH, ne ističu u čemu konkretno se ogleda navodna povreda prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, odnosno koja su to lična prava i slobode optuženih povrijeđena time što pribavljanje predmetnih dokaza nije izvršeno diplomatskim putem, kako to nalaže Konvencija. Konvencija, kojom je regulisana predmetna materija i Drugi dodatni protokol i po shvatanju ovog vijeća, su instrumenti koji primarno regulišu saradnju među državama, a ne instrumenti koji propisuju garancije ljudskih prava i sloboda. Vrijeme koje bi bilo potrebno za pribavljanje dokaza diplomatskim putem, u situaciji kada Drugi dodatni protokol daje mogućnost pribavljanja istih na način koji je znatno efikasniji, a kako je to u konkretnom slučaju učinjeno, ne samo da ne bi koristilo optuženima, nego bi uticalo na dužinu trajanja postupka, te time negativno uticalo na ostvarivanje prava na suđenje u razumnom roku, garantovano odredbama EKLJP.

Ovo vijeće ne može ne primjetiti da ni pribavljanje dokaza diplomatskim putem, putem nadležnih ministarstava ili INTERPOL-a, samo po sebi ne pruža garanciju da su ti dokazi zakoniti, u smislu odredbe člana 10. stav 2. ZKP BiH, a posebno da su autentični, niti bi postupanje u skladu sa odredbama na koje se i žalioци pozivaju, moglo konvalidirati dokaze pribavljene na nezakonit način. Stoga je vijeće, posebno cijenilo zakonitost predmetnih dokaza, te kako je to prethodno i obrazloženo, zaključilo da je prvostepeno vijeće pravilno

te dokaze ocijenilo zakonitim, dok je, što je takođe obrazloženo u pobijanoj presudi, autentičnost dokaza potvrdio svjedok Branko Popović. Pri tome, utvrđeno je da ni u načinu pribavljanja predmetnih dokaza ne postoje manjkavosti na koje se žalbama ukazuje, pa su svi žalbeni prigovori branilaca, istaknuti u navedenom pravcu odbijeni kao neosnovani.

b) Listinzi poziva pribavljeni bez naredbe Suda Bosne i Hercegovine

Branilac optuženog Saliha Alibašića, iako ne precizira žalbeni osnov pobijanja presude u navedenom dijelu, ističe i prigovor da su dokazi Tužilaštva, telefonski listinzi za brojeve telefona, na temelju kojih je i svjedok – ekspert Samir Babić dao svoj iskaz, nezakoniti dokazi, što i sam iskaz i nalaz tog “svjedoka eksperta” čini nezakonitim. Nezakonitost navedenih dokaza, prema tvrdnji odbrane, proizilazi iz činjenice što je Tužilaštvo listinge poziva pribavilo bez naredbe suda. Ovo vijeće nalazi da se i navedeni prigovor može podvesti pod žalbeni osnov bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH. Branilac ukazuje da je korištenjem takvih dokaza prvostepeno vijeće počinilo povredu prava na privatnost garantovano članom 8. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Apelaciono vijeće istaknuti prigovor nalazi neosnovanim.

Kod analize predmetnog prigovora, vijeće je pošlo od odredbi procesnog zakona koji je bio na snazi u vrijeme izdavanja naredbi operaterima telekomunikacija za pribavljanje listinga telefonskih poziva. Iz dokaza Tužilaštva proizilazi da su sve predmetne naredbe izdate u toku 2007. godine. Procesni zakon, koji je u vrijeme izdavanja predmetnih naredbi bio na snazi, nije propisivao obavezu postojanja sudske naredbe da bi se mogao pribaviti listing telefonskih poziva, tačnije spisak pozivanih i biranih brojeva. Odredba člana 72.a ZKP BiH, kojim je propisano *da ako postojе osnovи sumnje da je neko lice počinilo krivično djelo, sud može, na osnovu прједлога туžiоца или на прједлог овлашћених службених лица које су добила одобрење од тужиоца, наредити да operater telekomunikacija или друго правно лице које врши пружање телекомуникационих услуга достави податке о коришћењу телекомуникацјских услуга тог лица, ако би такви подаци могли бити доказ у кривичном поступку...*, postala je sastavnim dijelom ZKP BiH tek nakon njegovih izmjena i dopuna koje su stupile na snagu 29.07.2008. godine. Iz navedenog proizilazi da, u skladu sa važećim odredbama ZKP BiH, u vrijeme preduzimanja predmetnih radnji, Tužilaštvo nije imalo zakonsku obavezu zahtijevati izdavanje naredbe suda za pribavljanje listinga telefonskih poziva, te se takvo postupanje Tužilaštva, ne može smatrati nezakonitim iz razloga što je naknadno, izmjenama i dopunama ZKP BiH, uvedena takva obaveza. Samim tim, po ocjeni ovog vijeća, neosnovani su ovi žalbeni prigovori branioca optuženog Saliha Alibašića.

Pored navedenog, potrebno je naglasiti i slijedeće. Analizom razloga presude proizilazi da činjenična utvrđenja iz te presude, nisu utemeljena na analizi listinga telefonskih razgovora, već su utemeljena na sadržaju snimljenih razgovora, izvještaju prikrivenih istražitelja 1 i 2 i drugim dokazima. Ni sam branilac u žalbi ne ukazuje na to da se bilo koja inkriminacija koja se odnosi na njegovog branjenika zasniva na navedenim dokazima.

c) Izvještaji prikrivenih istražitelja 1 i 2

U okviru grupe žalbenih prigovora iz člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH, žalinci ističu da su kao nezakoniti dokazi na kojima se temelji pobijana presuda i izvještaji prikrivenih istražitelja 1 i 2, iz razloga što prikriveni istražitelji 1 i 2 nisu saslušani na glavnom pretresu.

Suprotno istaknutim žalbenim prigovorima, vijeće nalazi da, a kako je to već obrazloženo u dijelu presude u kojem je data argumentacija povodom bitnih povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka d) ZKP BiH, i pored činjenice što prikriveni istražitelji nisu saslušani na glavnom pretresu, ovi dokazi nisu nezakoniti. Naime, vijeće je, a kako proizilazi iz predmetnog spisa, preduzelo sve dostupne mjere kako bi obezbijedilo prisustvo i omogućilo odbrani unakrsno ispitivanje prikrivenih istražitelja, pa kada to nije uspjelo, pozvalo je svjedoka Branka Popovića, koji je u vrijeme preduzimanja posebnih istražnih radnji u Republici Hrvatskoj, bio nadređeni prikrivenim istražiteljima, te u tom svojstvu, vršio nadzor nad radnjama koje su oni preduzimali i bio zadužen za kontrolu tačnosti podataka sadržanih u izvještajima koji su predmet ovog dokaznog postupka. Odbrani je omogućeno unakrsno ispitivanje ovog svjedoka, a na koji način je odbrana, ukoliko je imala valjane argumente, mogla osporavati zakonitost predmetnih dokaza. Kako to nije učinjeno, ovo vijeće cijeni da činjenica što sami prikriveni istražitelji nisu neposredno saslušani, a u situaciji kada njihovo saslušanje nije bilo moguće, predmetne dokaze ne čini nezakonitim, zbog čega su i ovi žalbeni prigovori odbijeni kao neosnovani.

Optuženi Salih Alibašić prigovara i činjenici da izvještaji prikrivenih istražitelja 1 i 2 nisu pročitani na glavnom pretresu. Nije sporno da je tačna tvrdnja ovog optuženog da ovi dokazi nisu pročitani na glavnom pretresu. Međutim, kako proizilazi iz spisa, to nije učinjeno iz razloga što stranke nisu tražile njihovo čitanje, čak naprotiv proizilazi da se na ročištu održanom 25.01.2010. godine, na kojem su predmetni dokazi uvedeni u sudski spis, odbrana usprotivila prijedlogu tužioca da se isti pročitaju i odbila takvu mogućnost datu od strane predsjednika vijeća. Ovdje prvenstveno treba imati u vidu da je odredbom člana 274. stav 1. ZKP BiH propisano da će se zapisnici i ostali dokazi iznijeti na glavnom pretresu, da bi se utvrdio njihov sadržaj, s tim da je stavu 4. istog člana propisano da se dokazni materijal iz stava 1. ovog člana čita, ukoliko se stranke i bratnitelji drugačije ne dogovore. Dakle, ovom zakonskom odredbom predviđena je mogućnost provođenja ovakvih dokaza bez njihovog čitanja. Pored toga iz spisa proizilazi da su ovi dokazi dostavljeni odbrani sa potvrđenom optužnicom, pa je time i navedeni žalbeni prigovor neosnovan.

Bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j) ZKP BiH

Branilac optuženih Saliha Alibašića i Đulzare Hozanović, a istovjetan prigovor stavlja i sam optuženi Alibašić, u žalbama ističu da je prvostepeni sud prekoračio optužnicu, jer je optuženog Saliha Alibašića oglosio krivim za izvršenje krivičnog djela u periodu od 2003. do 2007. godine, koji vremenski period mu Tužilaštvo optužnicom ne stavlja na teret, a što, kako pojašnjava optuženi Alibašić svojom žalbom, proizilazi iz činjenice da je drugooptužena Đulzara Hozanović, za taj period oglašena krivom kao njegov pomagač. Nadalje, kako branilac ističe, Đulzara Hozanović, oglašena je krivom, iako u vrijeme za

koje se njen suprug tereti nije počinila bilo koju krivičnu djelatnost, radnju ili krivično djelo.

Odredbom člana 280. stav 1. ZKP BiH propisana je obaveza postojanja identiteta između presude i optužbe, i to kako subjektivnog identiteta, da se presuda mora odnositi na osobu koja je optužena, tako i objektivnog identiteta, da se mora odnositi na djelo koje je predmet optužbe. Kod utvrđivanja da li je povrijeđena odredba člana 280. stav 1. ZKP BiH, odnosno da li je presudom prekoračena optužba, potrebno je uporediti činjenični opis iz optužnice sa izrekom presude.

S tim u vezi, a suprotno istaknutim prigovorima, ovo vijeće nalazi da ne stoje žalbeni prigovori žalilaca kojima se ukazuje da je sud prekoračio optužnicu tako da je utvrđeno da je optuženi Salih Alibašić počinio krivično djelo za period za koji ga Tužilaštvo ne optužuje (od 2003. do 2007. godine). Naprotiv, upoređivanjem izreke pobijane presude sa činjeničnim opisom iz optužnice, proizilazi da je optuženi Salih Alibašić oglašen krivim za radnje izvršenja koje je preduzimao u periodu od kraja 2006. godine, do kraja aprila 2007. godine i u periodu od 04.06.2007. godine, do 26.09.2007. godine, za šta ga i predmetna optužnica tereti, dok se u odnosu na njega period prije 2006. godine, tačnije period od 2003. godine pa do kraja 2006. godine, uopšte ne pominje.

Kako je izreka presude, dio presude koji obavezuje, dok obrazloženje podrazumijeva davanje razloga na kojima se temelji odluka suda sadržana u izreci, činjenica da je u širem kontekstu obrazloženja utvrđeno da je grupa čiji je pripadnik bio Salih Alibašić djelovala i ranije, te da je drugooptužena Đulzara Hozanović, učestvovala u krijumčarenju stranih državljana, na način što je u periodu od 2003. do 2007. godine, realizovala brzo prebacivanje novčanih sredstava u Eurima putem Western Uniona u iznosu od 218.893,60 KM, imajući u vidu da je optuženi Salih Alibašić oglašen krivim samo za radnje koje su mu stavljene na teret optužnicom, a koje su preduzimane u periodu od kraja 2006. godine, do kraja aprila 2007. godine i u periodu od 04.06.2007. godine, do 26.09.2007. godine, oglašavanje Đulzare Hozanović krivom za radnje koje su njoj stavljene na teret, a koje obuhvataju i raniji period, ne znači da je optužba u odnosu na optuženog Saliha Alibašića prekoračena. Pored toga ovo vijeće primjećuje da, optužena Đulzara Hozanović, nije, kako se to žalbama odbrane prigovara, oglašena krivom za pomaganje u izvršenju predmetnog krivičnog djela, u smislu odredbe člana 31. KZ BiH. Naprotiv, kako iz činjeničnog opisa tačke 35. izreke pobijane presude, tako i iz njenog obrazloženja na strani 108., proizilazi da su radnje optužene Đulzare Hozanović u odnosu na krivično djelo krijumčarenje osoba, u sklopu organizovanog kriminala, opisane i kvalifikovane kao saizvršilačke, a ne kao radnje pomagača. Obzirom na sve navedeno, vijeće je istaknuti prigovor odbrane ocijenilo neosnovanim.

Bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH

Odredbom člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH propisano je : „*Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoj...k) ako je izreka presude nerazumljiva, protivijerna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopšte ne sadrži razloge ili u njcj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.*“

Branilac optuženih Saliha Alibašića i Đulzare Hozanović, na prvom mjestu, kada obrazlaže ovaj žalbeni prigovor ističe da pobijana presuda ne sadrži jasan, određen i potpun činjenični opis svakog pojedinačnog krivičnog djela, da ne sadrži opis konkretnih radnji optuženih, a naročito ne sadrži konkretizaciju organizovanja grupe, što se stavlja na teret optuženom Alibašiću, čime očigledno nastoji ukazati da je izreka presude nerazumljiva. Nadalje, branilac ukazuje da pobijana presuda sadrži niz protivrječnosti u odnosu na odlučne činjenice, koje se ogledaju između ostalog u tome što se u činjeničnom opisu krivičnopravnih radnji opisuju događaji i kretanje lica u Republici Hrvatskoj, iako na te okolnosti nije izveden niti jedan dokaz, niti presuda sadrži ocjenu protivrječnih dokaza optužbe i odbrane, odnosno ne sadrži obrazloženje iz kojih razloga nisu prihvaćeni dokazi odbrane o odlučnim činjenicama.

Branilac optuženog Željka Karanovića, povredu po navedenom žalbenom osnovu, nalazi u činjenici što, kako ističe, iz izreke pobijane presude proizilazi da je optuženi Željko Karanović počinio predmetno krivično djelo, za koje ga je prvostepeni sud oglasio krivim, na način što je u tri navrata uručio novac prikrivenom istražitelju 1 u ukupnoj vrijednosti 2450 EUR-a, u pojedinačnim iznosima 1200, 750 i 1500 EUR-a, dok iz obrazloženja presude proizilazi da je predao novac ukupnom iznosu 2750 EUR-a, u pojedinačnim iznosima 1500, 750 i 1500 EUR-a, a koji razlozi čine izreku presude protivrječnom njenom obrazloženju. Ovaj prigovor branilac veže i sa prigovorom pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te ističe da obzirom da je prvostepeno vijeće pogrešno citiralo sadržaj izvještaja prikrivenih istražitelja, a u pogledu iznosa novca koje je optuženi Željko Karanović predao prikrivenom istražitelju 1, pobijana presuda je rezultat pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Po ocjeni ovog vijeća neosnovano se, žalbom branioca Mušića, prigovara da izreka presude ne sadrži precizan opis pojedinih krivičnih djela i radnji optuženih, sa akcentom na radnje organizovanja koje se stavljaju na teret optuženom Alibašiću. Naime, izreka presude, posmatrana kako kao jedinstvena cjelina, tako i po pojedinim tačkama, upravo suprotno istaknutim prigovorima, sadrži jasan i precizan opis radnji koje je preduzimao svaki pojedini optuženi. Da je optuženi Salih Alibašić, djelovao kao organizator ove grupe, proizilazi iz činjeničnog opisa tačaka 1 do 34 izreke pobijane presude, a u kojim tačkama je do u detalja opisano na koji način je on stupao u kontakt sa njemu poznatim pripadnicima zločinačke organizacije iz Albanije, te dogovarao način prebacivanja ilegalnih imigranata u Bosnu i Hercegovinu, gdje ih je po njegovim uputama preuzimala Valerija Vlašić, a potom ih, također u skladu sa uputama Saliha Alibašića, predavala drugim članovima ove grupe, koji su ih dalje prevodili u Republiku Hrvatsku, a odakle su, sa mjesta na kojima bi ih tzv. "vodiči" ostavili, najčešće prikriveni istražitelji 1 i 2, po prethodnom dogovoru sa Salihom Alibašićem i Valerijom Vlašić, prevozili dalje radi krijumčarenja u Sloveniju i dalje u zemlje Zapadne Europe.

Neosnovano se žalbama prigovara da presuda ne sadrži ocjenu protivrječnih dokaza, odnosno ne daje argumentaciju iz kojih razloga prihvata dokaze optužbe (nalaz vještaka Kerime Prašljivić), dok ne nalazi pouzdanim dokaze odbrane (iskaz optuženog u kojem je detaljno obrazložio na koji način je sticao svoju imovinu). Naprotiv, prvostepeno vijeće je na strani 107 pobijane presude, obrazložilo, a koje obrazloženje u cijelosti podržava i ovo vijeće, iz kojih razloga je poklonilo vjeru pojedinim dokazima optužbe, dok, iako nije našlo spornim da se optuženi Alibašić, kako je isticao u svojoj odbrani, bavio sjećom i prodajom

drva, nije našlo prihvatljivom tezu odbrane da je to bio jedini izvor prihoda njega i njegove porodice, cijeneći tu tezu suprotnom ostalim izvedenim dokazima. Osim toga, prigovor takve sadržine, bi se mogao podvesti pod bitnu povredu odredaba krivičnog postupka koju propisuje odredba člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, samo ukoliko bi takav propust rezultirao izostankom razloga o odlučnim činjenicama, a što se analizom cjelokupne sadržine obrazloženja pobijane presude ne može tvrditi. Stoga će se ocjena navedenih prigovora dati u vezi sa preispitivanjem pobijane presude po žalbenom osnovu pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Ovo vijeće neosnovanim ocjenjuje i prigovore branioca optuženog Željka Karanovića o protivviječnosti izreke presude njenom obrazloženju, jer nalazi da istaknute tvrdnje odbrane ne stoje. Naime, ono što branilac nalazi spornim jeste razlika u iznosu novca koji se pominje u tački 30. izreke pobijane presude i obrazloženju pomenute tačke. Međutim, vijeće nalazi da se ne radi o razlici u iznosu i protivviječnosti između izreke i obrazloženja presude, nego o površnom tumačenju sadržaja presude od strane branioca. Naime, iz tačke 30. izreke pobijane presude proizilazi da je prikriveni istražitelj 1, za prevoz ilegalnih imigranata koji je obavljen 06.07.2007. godine, primio iznos od 1200 EUR-a, koji iznos je poslala Valerija Vlašić, a isti mu je dana 07.09.2007. godine, uručio optuženi Željko Karanović. Zaključak o navedenom prvostepeno vijeće je izvelo prvenstveno na temelju izvještaja prikrivenog istražitelja 1, za dan 06.09.2007. godine, čiji sadržaj vijeće u razlozima pobijane presude detaljnije analizira. Tu se pojašnjava da je Željko Karanović, prikrivenom istražitelju 1 predao novac u iznosu 1500 EUR-a, koji je poslala Valerija Vlašić, i da od tog novca 1200 EUR-a predstavlja naknadu za obavljenju „turu“, prijevoz 8 ilegalnih imigranata na dan 06.09.2007. godine, s tim da 300 EUR-a ostaje kod prikrivenog istražitelja za slijedeću vožnju. Dakle, obzirom da je i prema izreci i prema obrazloženju presude, 1200 EUR-a iznos koji je plaćen za prijevoz ilegalnih imigranata, ne stoje prigovori branioca o navodnoj protivviječnosti izreke i obrazloženja presude. Osim toga, iznos novca koji je plaćen za prevoz ilegalnih imigranata, ne predstavlja odlučnu činjenicu za postojanje samog krivičnog djela, pa i eventualna protivviječnost u pogledu iznosa novca, kada je nesporno da je novac predan, ne bi uticala na pravilnost i zakonitost pobijane presude.

Bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH

Prvostepenu presudu po žalbenom osnovu bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH, pobijaju branilac prvooptuženog i drugooptužene, te prvooptuženi Salih Alibašić lično, a koju povredu nalaze u činjenici navodnog kršenja odredbi člana 10. ZKP BiH i člana 14. ZKP BiH od strane prvostepenog vijeća.

Branilac Mušić, u kontekstu navedene povrede ističe da se pobijana presuda zasniva na dokazima iz inostranstva (snimci presretnutih telefonskih razgovora i izvještaji prikrivenih istražitelja 1 i 2) koji su pribavljeni povredama ljudskih prava i sloboda, te da je sukladno tome prvostepeno vijeće prekršilo odredaba člana 10. ZKP BiH, a što je za rezultat imalo bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH.

Prije svega, ako bi prigovori branioca bili tačni, da je riječ o dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava, ne bi se radilo o povredi iz člana 297. stav 2. ZKP BiH, nego apsolutno bitnoj povredi odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka i) ZKP

BiH, te bi navedena povreda imala za rezultat ukidanje prvostepene presude. Međutim, o ovome su već dati razlozi u ovoj presudi kada su neosnovanim ocjenjeni žalbeni prigovori podvedeni pod taj žalbeni osnov. Stoga, na ovom mjestu vijeće samo ukazuje na obrazloženja koja su već prethodno data po pitanju korištenja nezakonitih dokaza, a iz kojih argumenata proizilazi zaključak o neosnovanosti prigovora branioca o navodnom kršenju odredaba člana 10. ZKP BiH.

U okviru prigovora po ovom žalbenom osnovu, žalitelji (branilac Mušić i optuženi Salih Alibašić) ukazuju i da prvostepeno vijeće nije primjenilo odredbu člana 14. ZKP BiH, koja propisuje obavezu jednakosti u postupanju prema strankama u postupku, te da je navedeno postupanje prvostepenog vijeća, kako se žalbama ističe, za rezultat imalo donošenje nezakonite odluke. U tom smislu branilac ukazuje da je predsjednik prvostepenog vijeća postupao pristrasno Tužilaštvu, kao jednoj o od strana u postupku, te je svjedoke odbrane (Rejhana Rakovića i Hasana Salihovića), nedozvoljeno ispitivao na okolnosti koje nisu bile predmetom direktnog ispitivanja, tačnije postavljao im pitanja u korist optužbe. Zbog pristrasnosti predsjednika sudećeg vijeća, kako iz žalbenih prigovora proizilazi, i prije saslušanja pomenutih svjedoka, postavljan je prijedlog za njegovo izuzeće, ali istom nije udovoljeno. Nadalje, kako se žalbama ističe, prvostepeno vijeće je dozvolilo sve navode i prijedloge optužbe, dok nijedan argument odbrane, niti dokaz, nije prihvaćen niti pravilno ocijenjen, a optuženi Alibašić i u kontekstu ovog žalbenog prigovora, ističe da se neravnomjeran tretman prema odbrani i optuženima, kao strankama u postupku, ogleda u činjenici što prikriveni istražitelji 1 i 2 nisu pozvani na glavni pretres u cilju njihovog unakrsnog ispitivanja od strane odbrane.

Odredbom člana 14. ZKP BiH propisana je dužnost suda da stranke i branioca tretira na jednak način i da svakoj od strana pruži jednake mogućnosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnom pretresu. Nadalje, u stavu 2. istog člana propisano je da su sud, tužitelj i drugi organi koji učestvuju u krivičnom postupku dužni da sa jednakom pažnjom ispituju i utvrđuju kako činjenice koje terete osumnjičenog ili optuženog (*in peius*), tako i one koje mu idu u korist (*in favorem*). U vezi sa navedenom odredbom člana 14. ZKP BiH, jesu i odredbom člana 239. ZKP BiH utvrđene obaveze sudije, odnosno predsjednika vijeća, da se stara za svestrano pretresanje predmeta, i otklanjanje svega što odugovlači postupak, a ne doprinosi razjašnjenju stvari, kao i mogućnost, koja je neovisno o važećem principu akuzatornosti, prema kojem teret dokazivanja leži na tužiocu, data sudiji odnosno vijeću, da odrede izvođenje dokaza koje stranke nisu predložile (član 261. stav 2. tačka e) ZKP BiH). Nadalje, ZKP BiH propisuje i pravila ispitivanja svjedoka na glavnom pretresu, te je odredbom člana 262. stav 1. ZKP BiH propisano da ispitivanje svjedoka teče na način da ga prvo ispituje stranka, odnosno branitelj, koja je svjedoka pozvala (direktno ispitivanje), potom suprotna stranka i branitelj (unakrsno ispitivanje), a potom ponovo stranka koja ga je pozvala. Međutim, istom odredbom propisano je da sudija, odnosno predsjednik i članovi vijeća u svakoj fazi ispitivanja mogu postaviti svjedoku odgovarajuće pitanje, te da nakon što svjedok bude ispitan od stranaka u postupku i branilaca, sudija, odnosno predsjednik i članovi vijeća mu mogu postavljati pitanja.

Činjenica da obim ispitivanja od strane predsjednika i članova vijeća nije određen, implicira da to predstavlja stvar diskrecione ocjene suda, odnosno da predsjednik i članovi vijeća mogu postaviti onoliko pitanja koliko je potrebno za svestrano pretresanje predmeta i razjašnjenje svih spornih stvari. Apelaciono vijeće nalazi da činjenica da je predsjednik

pretresnog vijeća postavio veći broj pitanja svjedoku, suprotno istaknutom prigovoru odbrane, ne znači da je time postupao na štetu interesa optuženih, odnosno protivno principu jednakosti stranaka u postupku, nego je postupao upravo s ciljem poštovanja tog načela, odnosno s ciljem utvrđivanja i ispitivanja svih relevantnih činjenica, kako onih koje idu na teret optuženog, tako i onih koje im idu u korist. Iz tih razloga nisu osnovani žalbeni prigovori o navodnim povredama odredbe člana 14. ZKP BiH.

Neosnovane su i paušalne tvrdnje odbrane da prvostepeno vijeće nije dozvolilo nijedan od dokaza i prijedloga odbrane, dok je prihvatilo sve prijedloge Tužilaštva. Naprotiv, kako iz pobijane presude, tako i iz spisa predmeta, proizilazi da je odbrani data mogućnost kako da ispituje svoje svjedoke i predlaže svoje dokaze, tako i da kroz unakrsno ispitivanje pobija iskaze svjedoka optužbe, odnosno da svojim dokazima pobija dokaze optužbe. Nadalje, odbrani su blagovremeno, nakon potvrđivanja optužnice, dostavljeni svi dokazi Tužilaštva, uključujući i snimke presretnutih telefonskih razgovora i od odbrane konstatno osporavane izvještaje prikrivenih istražitelja 1 i 2, kako bi se na vrijeme mogla upoznati sa sadržajem predmetnih dokaza. Također, iako branilac ističe da sud nije prihvatio nijedan od dokaznih prijedloga odbrane, kasnije prigovara da sud nije pravilno cijenio dokaze odbrane, odnosno da je svjedoke odbrane preširoko ispitivao. Dakle, branilac svojim kasnijim prigovorima i sam negira svoj prethodni prigovor da sud nije prihvatio nijedan prijedlog i dokaz odbrane, dok je prihvatio sve dokaze optužbe. Sve navedeno, posmatrano u vezi sa razlozima pobijane presude iz kojih je vidljivo da je odbrani data mogućnost da izvodi svoje dokaze, te da je sud pobijanu odluku donio upravo na temelju savjesne ocjene svih dokaza, i optužbe i odbrane, cijjenjenih zasebno i u međusobnoj vezi, za rezultat je imalo da ovo vijeće istaknuti prigovor ocijeni neosnovanim.

U pogledu samih izvještaja prikrivenih istražitelja, kako je to prethodno i obrazloženo, prvostepeno vijeće iz objektivnih razloga, nije uspjelo osigurati prisustvo prikrivenih istražitelja 1 i 2, kao skriptora predmetnih izvještaja, o čemu su dati iscrpni razlozi u pobijanoj presudi. Stoga, prvostepeni sud, postupanjem na navedeni način, nije povrijedio zakon, u smislu povrede prava na jednakost u postupanju, a da li je navedena okolnost bila ili mogla biti od uticaja na pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, vijeće će ispitati u okviru žalbenih prigovora po tom žalbenom osnovu.

Žalbeni prigovori kojima se ukazuje na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje

Žalbeni prigovori obuhvaćeni žalbama svih žalitelja, a koji se podvode pod ovaj žalbeni osnov, prvenstveno su usmjereni na osporavanje pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja sa aspekta zakonitosti dokaza na kojima se utvrđenja prvostepenog vijeća temelje. Nadalje, žalitelji prigovaraju i načinu ocjene dokaza od strane prvostepenog vijeća, tako što ističu da uslijed pristrasnosti suda Tužilaštvu, kao strani u postupku, nisu sa jednakom pažnjom cijjenjeni dokazi optužbe i dokazi odbrane, pa dokazi odbrane nisu uopšte cijjenjeni ili su čak cijjenjeni na štetu samih optuženih, a i iz dokaza Tužilaštva, koji su išli u korist odbrani, npr. iskaza svjedoka Branka Popovića, kako to optuženi Alibašić svojom žalbom ističe, selektivno su prihvaćeni dijelovi koji su odgovarali tezi Tužilaštva.

Kada je riječ o prigovorima koji se odnose na zakonitost dokaza na kojima se pobijana presuda zasniva, ovo vijeće je svoje zaključke već iznijelo kroz argumentaciju prethodnih žalbenih prigovora, ali će dijelom svoju argumentaciju dati i kroz ocjenu prigovora po ovom žalbenom osnovu. Prema tvrdnjama odbrane, nepravilnosti u utvrđenom činjeničnom stanju proizilaze prvenstveno iz razloga što se činjenični zaključci prvostepenog vijeća temelje na snimcima presretnutih telefonskih razgovora, dobijenim iz Županijskog suda u Rijeci, te izvještajima prikrivenih istražitelja 1 i 2, koji su radili po Naredbi sudije Županijskog suda u Rijeci i koji nisu saslušani na glavnom pretresu. Vijeće je već prethodno dalo svoju argumentaciju zbog čega nalazi da predmetni dokazi nisu nezakoniti dokazi, kako to žalbe ukazuju. Kada osporavaju pravilnost činjeničnih zaključaka pobijane presude žalitelji između ostalog ističu da činjenično stanje nije pravilno i potpuno utvrđeno iz razloga što prikriveni istražitelji 1 i 2, koji su tvorci 11 izvještaja na kojima se prvostepena presuda temelji, nisu unakrsno ispitani na glavnom pretresu, te da se sadržaju predmetnih izvještaja ne može pokloniti vjera. Međutim, kako je to obrazloženo u pobijanoj presudi, na glavnom pretresu je saslušan svjedok Branko Popović koji je potvrdio autentičnost i vjerodostojnost predmetnih izvještaja, te istakao da su prikriveni istražitelji 1 i 2 radili pod njegovim nadzorom, da je tokom trajanja posebnih istražnih radnji tokom kojih su i sačinjeni predmetni izvještaji, vršena kontrola i nadzor nad radom prikrivenih istražitelja, upravo kako bi se osiguralo da sadržaj izvještaja koje oni sačinjavaju bude tačan. Nadalje, kako to pravilno nalazi i pobijana presuda, podaci sadržani u predmetnim izvještajima imaju svoje uporište i u sadržaju presretnutih telefonskih razgovora, jer se upravo na temelju analize sadržaja presretnutih telefonskih razgovora mogu izvesti zaključci na koji način su se radnje prijevoza imigranata od strane prikrivenih istražitelja i preuzimanja novca odvijale, a što je naknadno evidentirano u predmetnim izvještajima.

S tim u vezi, potrebno je istaći da ovo vijeće neosnovanim ocjenjuje i prigovore branilaca kojima se nastoji dovesti u sumnju pravilnost činjeničnih zaključaka pobijane presude, a koji se tiču sadržaja presretnutih telefonskih razgovora, kroz isticanje nestručnosti vještaka Tomića, koji je vršio fonografsko vještačenje glasa prvooptuženog, te je na 5 CD-ova, na kojima su snimljeni presretnuti razgovori obavljeni sa brojeva telefona koje je koristio optuženi Alibašić, identificirao njegov glas. U tom smislu, odbrana neosnovano prigovara da vještak nije primjetio razliku u glasu optuženog u periodu kada nije imao zube, u odnosu na glas kada ima sve zube (nesporni uzorak glasa optuženog Alibašića sa glavnog pretresa), jer, upravo kako je prvostepeno vijeće pravilno obrazložilo u pobijanoj presudi, vještak je pojasnio da uticaj nedostatka određenog broja zuba, rezultira određenim razlikama u glasu, ali da i u tom slučaju određeni elementi glasa (odnos formantata, visina tonova, intenzitet govora, koji faktori se očituju na spektrogramu) ostaju isti, te u konkretnom slučaju ne postoji sumnja da bi se radilo o drugom govorniku, odnosno da glas na snimcima presretnutih telefonskih razgovora nije glas optuženog Saliha Alibašića. U kontekstu osporavanja validnosti nalaza i mišljenja ovog vještaka, branilac dovodi u pitanje njegovu pravilnost i time što ističe da su originalni CD snimci presretnutih razgovora, koji su bili predmetom vještačenja, u vrijeme kada je vještačenje obavljeno³, bili u posjedu suda, jer su predati kao dokaz u krivičnom postupku. Uvidom u spis, utvrđeno je da su ti CD-ovi dana 17.02.2010. godine dati na revers Tužilaštvu, a što navedeni prigovor branioca čini neosnovanim.

³ Naredba Tužilaštva BiH broj KT-341/06 izdata je 23.02.2010. godine

Neosnovan je i prigovor optuženog Alibašića, da je iskaz svjedoka Popovića selektivno cijenjen, odnosno da nije prihvaćen dio njegovog iskaza koji je išao u prilog odbrani, zbog čega da je činjenično stanje nepotpuno utvrđeno. Naime, u dijelu presude kada je davalo argumentaciju povodom navodno počinjenih bitnih povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH, ovo vijeće je obrazložilo i iz kojih razloga ne smatra da je prisluškivanje telefonskih razgovora koje je Salih Alibašić obavljao iz Bosne i Hercegovine sa licima iz inostranstva, nezakonito. Upravo taj dio argumentacije ovog vijeća vezan je i za prigovor kojim optuženi Alibašić ukazuje na navodno selektivno tumačenje iskaza svjedoka Branka Popovića, što bi za rezultat imalo nepotpunost utvrđenog činjeničnog stanja. Naime, tačno da je svjedok Popović rekao da organi R Hrvatske nisu nadležni da prisluškuju telefonske razgovore osoba iz Bosne i Hercegovine, nego da to mogu raditi organi Bosne i Hercegovine. Međutim, svjedok je takođe rekao da je moguće pratiti međunarodne razgovore, i to one koji su provedeni kroz mjeru koja je kod njih naložena. Mjera koja je naložena od strane nadležnih organa Republike Hrvatske odnosila se na prisluškivanje u naredbama navedenih telefonskih brojeva, a pet telefonskih brojeva su brojevi koje je koristio optuženi Alibašić. Kako se u konkretnom slučaju radilo o prisluškivanju razgovora obavljenih putem mobilnih telefona, nije bilo moguće, kod provođenja i kontrole ove mjere, ograničiti njeno provođenje samo na one telefonske razgovore koji se obavljaju dok prisluškivano lice boravi u Republici Hrvatskoj ili razgovara sa drugim prisluškivanim licem iz Republike Hrvatske. Ipak, to ne znači da su nadležni organi Republike Hrvatske prekoračili ovlaštenja data naredbom istražnog sudije Županijskog suda u Rijeci, odnosno da su prisluškivanje vršili prekoračujući mjere koje su kod njih određene, jer prisluškivanja koja su vršena, odnosila su se samo na brojeve telefona koji su bili "pokriveni" predmetnim naredbama. Dakle, ovo vijeće zaključuje, da iz svestrane analize iskaza svjedoka Popovića, proizilazi isti zaključak kakav je izvelo i prvostepeno vijeće, odnosno da je činjenično stanje utvrđeno od strane prvostepenog vijeća, utvrđeno na potpun i pravilan način.

Na kraju, potvrdu sadržaja izvještaja prikrivenih istražitelja u dijelu koji se odnosio na aktivnosti Mileta Gašljivića i Valerije Vlašić, prvostepeno vijeće pravilno nalazi i u sadržajima iskaza ovih lica koja su saslušana kao svjedoci Tužilaštva na glavnom pretresu. Stoga, i ovo vijeće, kao i prvostepeno, nalazi da samo saslušanje prikrivenih istražitelja na glavnom pretresu, za rezultat ne bi imalo drugačija činjenična utvrđenja od onih koja je pretresno vijeće izvelo i obrazložilo u pobijanoj presudi, a koja u cijelosti podržava i ovo vijeće. Uz sve navedeno, a vezano za izvještaje prikrivenih istražitelja koji su prihvaćeni kao dokaz, potrebno je istaći, da se žalбом branioca optuženog Željka Karanovića, neosnovano prigovara i da je u pobijanoj presudi pogrešno citiran sadržaj izvještaja prikrivenog istražitelja 1, jer iz sadržaja pobijane presude, a i obrazloženja koje je ovo vijeće dalo kod davanja odgovora na prigovor bitne povrede odredaba krivičnog postupka, proizilazi da izvještaj prikrivenog istražitelja nije pogrešno citiran, nego branilac pogrešno tumači sadržaj obrazloženja pobijane presude, a što ukazuje da ni činjenično stanje nije nepotpuno utvrđeno time što prikriveni istražitelji nisu saslušani kao svjedoci.

Kada osporava činjenične zaključke pobijane presude, branilac optuženih Saliha Alibašića i Đulzare Hozanović neosnovano prigovara da je prvostepeni sud propustio na pouzdan način utvrditi ko su bili članovi grupe koju je organizovao i sa istom rukovodio optuženi Salih Alibašić. Suprotno tome, iz izreke pobijane presude proizilazi, a o čemu su dati razlozi na stranama 38 i 39 pobijane presude, koja su sve to lica bili članovi ove organizovane

grupe, kako u zemlji, tako i inostranstvu. Zaključak o članovima grupe i njihovim ulogama, te aktivnostima svakog od njih kojima je koordinirao optuženi Salih Alibašić, vijeće je izvelo na temelju savjesne ocjene svih izvedenih dokaza, koju i ovo vijeće nalazi pravilnom, te izvedene zaključke u cijelosti podržava. Suprotno istaknutim prigovorima branioca, iz snimaka presretnutih telefonskih razgovora, te iskaza saslušanih svjedoka, Ganija Kovačija, Mile Gašljevića i Valerije Vlašić, proizilazi nesumnjiv zaključak da je optuženi Alibašić poznavao te, ali i neke druge članove grupe, da je stupao u kontakt s istima i organizovao krijumčarenje ilegalnih imigranata. Obzirom na sadržaj čitavog niza presretnutih razgovora, snimljenih na 5 CD-ova, na kojima je utvrđeno da je jedan od govornika Salih Alibašić, koji u pregovorima sa licima sa kojima dogovara način i uslove krijumčarenja ilegalnih imigranata koristi nadimke “Mujo” i “Šeki”, ne može se pokloniti vjera tvrdnjama žalbe da jedina osoba koju je optuženi Alibašić poznavao i sa kojom je ostvarivao kontakt jeste Valerija Vlašić, sa kojom je, kako se ističe u žalbi, imao ljubavnu vezu. Naime, iz sadržaja pobijane presude, a koja je detaljno analizirala sadržaj presretnutih telefonskih razgovora, proizilazi da privatne komunikacije između optuženog i Valerije Vlašić, nisu ni bile predmetom analize, dok je iz razgovora koji su preslušani na glavnom pretresu i analizirani u pobijanoj presudi, te dovedeni u vezu sa svim drugim dokazima, po ocjeni ovog vijeća, prvostepeno vijeće izvelo pravilan zaključak o ulozi optuženog Alibašića i njegovim radnjama u predmetnom krivičnom djelu, gdje je Valerija Vlašić, sa kojom je isti mogao imati i ljubavnu vezu, što nije bilo predmetom interesovanja kako prvostepenog tako ni ovog vijeća, bila njen aktivan član. Osim toga, kako je pravilno naglašeno i u pobijanoj presudi, obilježja ovog krivičnog djela, postoje čak i u slučaju kada članovi grupe ne poznaju jedni druge, ukoliko kod svakog od njih pojedinačno postoji svijest da se zajednička djelatnost sa istim ciljem odvija zahvaljujući njihovom pojedinačnom uticaju. Iz istih razloga, vijeće je neosnovanim ocijenilo prigovore branioca optuženog Željka Karanovića, kojim prigovorima se takode osporava pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja iz razloga što, kako branilac tvrdi, njegov branjenik nije poznavao nijednog od članova grupe, izuzev bivše nevjenčane supruge, Valerije Vlašić. Upravo poznanstvo sa Valerijom Vlašić, koja je u hijerarhijskom poretku grupe osoba iznad njega, te prikrivenog istražitelja 1, kao osobe kojoj je nosio novac koji je Valerija Vlašić slala, predstavlja okolnosti, koje uz postojanje zajedničkog umišljaja, opredjeljuju optuženog Željka Karanovića kao člana organizovane grupe na čelu sa Salihom Alibašićem, te je u skladu sa navedenim, po ocjeni ovog vijeća, činjenično stanje, suprotno istaknutim prigovorima branilaca, utvrđeno na pravilan način.

Pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja u pobijanoj presudi, branilac optuženih Saliha Alibašića i Đulzare Hozanović osporava i iz razloga što je, kako ističe, prvostepeno vijeće, zaključke o postojanju djela i krivici njegovih branjenika, zasnovalo na slijedećim dokazima: a) iskazu svjedoka Gani Kovačija koji je svjedočio nakon dobijenog imuniteta od krivičnog gonjenja od tužioca, a motivisan je za svjedočenje osvetom prema optuženom Salihu Alibašiću; b) iskazu svjedoka Zorana Derete, koji je nakon sklopljene nagodbe sa tužiocem svjedočio na način koji je inkriminirao optuženog Alibašića; c) iskazu svjedoka Midhata Tihića, koji je svjedočio o operativnim saznanjima policije, a koja ne mogu biti dokaz u krivičnom postupku i d) iskazu svjedoka Ibrahima Nuhanovića, koji je iznio netačno stanje činjenica kako bi legalizirao novac koji mu je Sud Bosne i Hercegovine oduzeo.

Apelaciono vijeće je istaknute prigovore ocijenilo takode neosnovanim.

Isticanjem navedenih prigovora branilac izolovano posmatra svaki od navedenih dokaza, ne dovodeći ih u međusobnu vezu i u vezu sa drugim dokazima, na način kako je to učinilo prvostepeno vijeće, a što je u skladu sa odredbom člana 281. stav 2. ZKP BiH. Naime, činjenica da je svjedok optužbe Gani Kovači dobio imunitet od krivičnog gonjenja od strane tužioca, ili da je svjedok Zoran Dereta sklopio nagodbu sa tužiocem, ne znače da su samim tim njihovi iskazi nepouzđani, kako to žalba prigovara, te da zasnivanje presude na ovim dokazima za rezultat ima nepravilnosti u utvrđenom činjeničnom stanju. Pitanje pouzđanosti takvih svjedoka, koji bi svjedočili nakon sklopljenog sporazuma o priznanju krivnje ili dobijenog imuniteta, razmatrano je i u drugim predmetima, a tim pitanjem se bavio i Ustavni sud Bosne i Hercegovine, koji je u odluci *M.Š., Ap-661/04, Ustavni sud Bosne i Hercegovine, Odluka o prihvatanju i meritumu od 22.04.2005. godine, stav 28* zauzeo slijedeći stav: “Što se tiče svjedočenja navedenog svjedoka (koji je svjedočio nakon sklapanja sporazuma o priznanju krivnje ili dobijanja imuniteta), iako ovakvi svjedoci često mogu biti nepouzđani, to samo po sebi nije razlog da se iskazu takvog svjedoka ne pokloni vjera.” Iskaz takvog svjedoka, kao i iskaz bilo kojeg drugog svjedoka, te bilo koji drugi izvedeni dokaz, vijeće je dužno cijeniti obazrivo i razmotriti sve činjenice koje utiču na njegovu pouzđanost⁴, što je u konkretnom slučaju, po ocjeni ovog vijeća, prvostepeno vijeće i učinilo, te na tako izvršenoj ocjeni zasnovalo zaključak o odlučnim činjenicama. Činjenica da je u drugom krivičnom postupku pred ovim sudom, optuženi Gani Kovači procesuiran, te da pretresno vijeće u tom predmetu njegovom iskazu nije poklonilo vjeru, po ocjeni ovog vijeća nije odlučna za ocjenu pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja. Naime, svaki predmet je predmet za sebe i ocjena kredibiliteta svakog pojedinog svjedoka vrši se u svakom pojedinom slučaju. Osim toga, kada je svjedočio u predmetu koji je protiv njega vođen, Gani Kovači, kao optuženi nije bio obavezan, u smislu odredbe člana 259. ZKP BiH ni polagati zakletvu. Na kraju, iskaz ovog svjedoka, kao i svjedoka Zorana Derete, te ostalih svjedoka čiju istinitost branilac osporava, vijeće je cijenilo u vezi sa svim izvedenim dokazima, dok ih žalba izolovano analizira.

U pogledu iskaza svjedoka Tihića, koji jeste svjedočio o operativnim saznanjima koja je imao kao policijski službenik, uposlenik GP BiH, a kako je to konstatovano i u pobijanoj presudi, treba imati u vidu i sadržaj službene zabilješke broj 18-12-3-04-16-151/07 od 12.03.2007. godine, čiji sadržaj potvrđuje navode njegovog svjedočenja. Takođe, paušalno se prigovara, da je svjedok Nuhanović, svjedočenje dao s ciljem legaliziranja novca koje mu je Sud Bosne i Hercegovine oduzeo, uslijed čega je kako se u žalbi tvrdi, činjenično stanje pogrešno utvrđeno. Obzirom da nedostaju bilo kakvi konkretni argumenti na kojima bi se takav prigovor temeljio, isti ne može biti ni ispitivan od strane apelacionog vijeća.

Branilac Mušić, kroz žalbene prigovore kojima osporava odluku o oduzimanju imovinske koristi, osporava i pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja na strani optužene Đulzare Hozanović. Naime, branilac ističe da su činjenična utvrđenja iz tački 35. i 36. izreke presude, koja se temelje na nalazu i mišljenju vještaka finansijske struke Kerime Prašljević pogrešna.

Suprotno istaknutim prigovorima branioca, koji su površni i paušalni, apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće u pobijanoj presudi, dalo jasne i konkretne razloge o odlučnim činjenicama, iz kojih proizilazi nesumnjiv zaključak da je optužena Đulzara

⁴ Vidjeti, drugostepena presuda Suda BiH broj KPŽ-44/05 protiv A. Maktoufa od 04.04.2006. godine

Hozanović preduzela radnje izvršenja predmetnog krivičnog djela, na način koji je opisan u pobijanoj presudi. Naime, iako odbrana prigovara nalazu vještaka finansijske struke, ne ističe nijedan konkretan argument kojim bi bilo koji od činjeničnih zaključaka osnovano dovela u pitanje. Nasuprot tome, pobijana presuda daje čvrste i uvjerljive razloge na temelju kojih je prvostepeno vijeće poklonilo vjeru nalazu i mišljenju vještaka finansijske struke, koji je našlo uvjerljivim, potpunim i izrađenim u skladu sa pravilima struke, a koji nalaz je potkrijepljen drugim izvedenim dokazima, kakvi su iskazi svjedoka Gani Kovačija, Midhata Tihića, Rejhana Rehanovića, te materijalnim dokazima uloženim u sudski spis, sa akcentom na rokovnik zaplijenjen prilikom pretresa kuće, te snimke presretnutih telefonskih razgovora iz kojih takođe proizilazi, a kako je to obrazloženo u pobijanoj presudi, da je novac za krijumčarenje osoba, nakon prethodnog dogovora optuženog Alibašića sa trećim licima, uplaćivan putem Western uniona, na račune njegove supruge, drugooptužene Đulzare Hozanović, koju on u razgovorima identificira kao “curu koja čeka u banci”, sa kojih računa je jedan dio zaprimljenog novca, ista dalje transferisala osobama iz lanca krijumčara organizovane grupe Saliha Alibašića, dok je jedan dio zadržavala za sebe.

Optuženi Salih Alibašić, osporava pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, kroz tvrdnju da uplatnica Western Uniona, putem koje je Đulzara Hozanović uplatila novac Salihu Krasnićiju, a kako se to navodi na strani 44 pobijane presude, ne postoji. Nasuprot ovakvoj tvrdnji, iz dokaznog materijala u spisu (dokaz T-35, Službena zabilješka broj 18-12-3-04-16-151/07 od 12.03.2007. godine sa priložima), upravo proizilazi da je uplatnicom Western Uniona Đulzara Hozanović, dana 25.08.2004. godine, uplatila iznos od 2.200 EUR-a, Salihu Krasnićiju⁵. Navedeno je potvrđeno i sadržajem dokaza T-24, tabelarnim prikazom uplata i isplata sa računa Đulzare Hozanović, gdje je evidentirano da se dana 25.08.2004. godine, ista pojavljuje kao pošiljalac iznosa 2.200 EUR-a, protivvrijednosti 4,302,82 KM, Salihu Krasnićiju. Iz toga proizilazi da je i ovaj žalbeni prigovor neosnovan.

Ovo vijeće je, dakle, preispitalo pobijanom presudom utvrđeno činjenično stanje u granicama žalbenih prigovora, ali je zaključilo da su istaknuti žalbeni prigovori neosnovani. Činjenično stanje utvrđeno u pobijanoj presudi, prvostepeni sud je zasnovao na iskazima saslušanih svjedoka, nalazima i mišljenjima vještaka, audio snimcima razgovora zabilježenih prilikom preduzimanja posebnih istražnih radnji, izvještajima prikrivenih istražitelja i drugim materijalnim dokazima koji su navedeni u obrazloženju prvostepene presude. Pri tome, po ocjeni ovog vijeća, u obrazloženju prvostepene presude su navedeni potpuni i valjani razlozi o svim odlučnim činjenicama, koje kao takve u cjelosti prihvata i ovo vijeće, jer su rezultat pravilne i svestrane ocjene svih izvedenih dokaza i iznesenih činjenica na glavnom pretresu, a što sve istaknute prigovore iz žalbi čini neosnovanim.

Žalbeni prigovori kojima se ukazuje na povrede krivičnog zakona

Branilac optuženog Željka Karanovića, pobija prvostepenu presudu i po ovom žalbenom osnovu, ističući da krivično djelo koje je ovom optuženom stavljeno na teret, može biti izvršeno jedino s umišljajem i iz koristoljublja, a koji bitni elementi ovog krivičnog djela nisu ostvareni na strani ovog optuženog.

⁵ Vidjeti dokaz T-35, Službena zabilješka broj 18-12-3-04-16-151/07 od 12.03.2007. godine sa priložima-prilog označen kao dokaz broj 2, skenirana uplatnica Western uniona pronađena pri pretresu kuće Saliha Alibašića

Suprotno istaknutim tvrdnjama odbrane, koja ne spori da je optuženi Željko Karanović u dva navrata prikrivenom istražitelju 1 predao kovrtu sa novcem, ali misleći, kako to odbrana ističe, da se radilo o novcu za ratu kredita, apelaciono vijeće nalazi da je pobijanom presudom pravilno utvrđeno da je optuženi postupao sa umišljajem, odnosno da je u potpunosti bio svjestan svog djela i htio nastupanje zabranjene posljedice. Naime, prvostepeno vijeće je pravilno cijenilo sve okolnosti konkretnog slučaja, a naročito činjenicu da je optuženi prisustvovao sastanku njegove nevjenčane supruge Valerije Vlašić sa prikrivenim istražiteljem 1 na kojem se razgovaralo o kupovini droge, te da je od ranije znao za kriminalne aktivnosti njegove supruge, kojima se i sam priključio. U prilog tome govori i njegovo ponašanje u momentu davanja novca prikrivenom istražitelju (istog momenta kada je predao novac prikrivenom istražitelju kroz prozor automobila u Republici Hrvatskoj vratio se nazad u Bosnu i Hercegovinu), koje ponašanje upućuje da radi nešto nedozvoljeno, te činjenica da je priču o navodnom kreditu plasirala Valerija Vlašić svojim iskazom, bez objašnjenja o kakvom tačno kreditu se radilo, a sam optuženi Karanović tezu o vraćanju kredita počeo iznositi kao tezu svoje odbrane, tek nakon svjedočenja Valerije Vlašić. Sve te okolnosti, po ocjeni ovog vijeća prvostepeno vijeće je pravilno cijenilo, našavši da je teza odbrane da je optuženi Karanović, nosio novac ne znajući da je namijenjen plaćanju za prijevoza ilegalnih imigranata, neuvjerljiva i protivna izvedenim dokazima, koji, upravo suprotno istaknutoj tezi odbrane, a kako je to pravilno cijenilo i prvostepeno vijeće, navode na zaključak da je optuženi Karanović postupao, kao *ad hoc* član organizovane grupe Saliha Alibašića, sa direktnim umišljajem.

Kada je u pitanju koristoljublje, kao bitno obilježje predmetnog krivičnog djela, prvostepeno vijeće je pravilno konstatovalo u pobijanoj presudi da za postojanje krivičnog djela krijumčarenje ljudi, nije nužno da učinitelj ostvari imovinsku korist, ako je kod njega utvrđeno postojanje koristoljubivog motiva. S tim u vezi, a kako je to prvostepeno vijeće pravilno utvrdilo, obzirom da je optuženi Karanović znao za kriminalne aktivnosti svoje supruge, te svjesno pristupio vršenju jedne od završnih radnji u procesu krijumčarenja imigranata, primopredaji novca za obavljenju radnju, po ocjeni ovog vijeća, pravilan je zaključak prvostepenog vijeća, da je motiv koristoljublja bio prisutan i na strani ovog optuženog.

Žalbeni prigovori koji se odnose na odluku o krivično pravnoj sankciji , troškovima krivičnog postupka i oduzimanju imovinsko pravne koristi

Branilac optuženih Saliha Alibašića i Đulzare Hozanović, svojom žalbom prigovara i da su krivične sankcije prema njegovim branjenicima prestrogo odmjerene.

Iako branilac optuženog Željka Karanovića u okviru ovog žalbenog osnova izričito ne pobija presudu zbog odluke o krivičnoj sankciji, nego samo u vezi sa odlukom o troškovima krivičnog postupka, obzirom da je odredbom člana 308. ZKP BiH, utvrđeno prošireno dejstvo žalbe, tako što je propisano da žalba zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede krivičnog zakona, podnesena u korist optuženog, sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o krivično pravnoj sankciji i oduzimanju imovinske koristi, ovo

vijeće je i u odnosu na optuženog Željka Karanovića preispitalo pobijanu presudu u vezi sa odlukom o izrečenoj krivično-pravnoj sankciji⁶.

Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće prilikom odmjeravanja kazne optuženom Salihu Alibašiću pravilno cijenilo sve okolnosti koje su od značaja za odmjeravanje kazne u smislu odredbi člana 48. stav 1. i 2. KZ BiH, a naročito granice kazne propisane zakonom, svrhu kažnjavanja, kao i sve okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća i to: stepen krivice, pobude iz kojih je djelo izvršeno, okolnosti pod kojima je izvršeno, raniji život učinitelja, njegove lične prilike i držanje nakon počinjenog krivičnog djela.

S tim u vezi, na strani ovog optuženog, prvostepeno vijeće je pravilno utvrdilo da osim porodične situacije, ne postoje druge olakšavajuće okolnosti, dok su kao otežavajuće okolnosti, pravilno cijenjene njegova iskazana upornost u izvršenju krivičnog djela, koja se ogleda u brojnosti preduzetih krivično pravnih radnji i dužini perioda u kojem su obavljane, ranija osuđivanost za istovrsno krivično djelo, te stepen društvene opasnosti, koji proizilazi iz činjenice da je riječ o složenoj i učestaloj vrsti kriminaliteta, a što ujedno predstavlja jedan od ključnih faktora koji negativno utiče na pristup naše zemlje zemljama Evropske unije. Iz svih navedenih razloga i ovo vijeće nalazi da je kazna zatvora u trajanju od 11 godina, koja je izrečena optuženom Alibašiću pravilno odmjerena, te da se blažom kaznom od izrečene u odnosu na ovog optuženog ne bi mogla ostvariti svrha kažnjavanja propisana u članu 39. KZ BiH. Stoga nije osnovan prigovor iz žalbe branioca ovog optuženog da je optuženom Salihu Alibašiću izrečena prestroga kazna.

Kada je riječ o odmjeravanju krivične sankcije optuženom Đulzari Hozanović, po ocjeni ovog vijeća, prvostepeno vijeće je pravilno našlo da je uvjetna osuda, sa utvrđenim pojedinačnim i jedinstvenom kaznom zatvora u trajanju od 20 mjeseci, koja se neće izvršiti ukoliko optužena ne poćini novo krivično djelo u roku od 5 godina, od dana pravosnažnosti presude, adekvatna stepenu njene krivice i njenom doprinosu u izvršenju krivičnih djela za koja je oglašena krivom. Prilikom izricanja ovakve krivične sankcije prvostepeno vijeće je na pravilan način utvrdilo sve olakšavajuće okolnosti na njenoj strani, dajući im značaj osobito olakšavajućih i što je rezultiralo, primjenom odredaba o ublažavanju kazne, te ovo vijeće nalazi da izrečena uvjetna osuda ovoj optuženoj ne predstavlja prestrogu krivičnu sankciju, kako se to prigovora u žalbi njenog branioca.

Ovo vijeće nalazi i da je krivična sankcija izrečena optuženom Željku Karanoviću, pravilno odmjerena od strane prvostepenog vijeća. Naime, po ocjeni ovog vijeća, u odnosu na optuženog Željka Karanovića, prvostepeno vijeće je pravilno utvrdilo i cijenilo sve okolnosti koje su od značaja za odmjeravanje ove krivične sankcije, i to kako u pogledu utvrđene kazne (ublažavanjem zakonom propisane kazne), tako i određenog vremena provjeravanja, a sve sa aspekta svrhe uvjetne osude propisane u članu 58. KZ BiH.

⁶ Optuženi Salih Alibašić, svojom žalbom ne osporava izričito odluku o kazni, ali obzirom da njegov branilac taj prigovor ističe u svojoj žalbi, a imajući u vidu i, kada je u pitanju žalba koju je izjavio on lično, odredbu člana 308. o proširenom dejstvu žalbe, vijeće će svakako preispitati da li je prvostepeno vijeće izrečenu kaznu pravilno odmjerilo.

Odluka o oduzimanju imovinske koristi

Prvostepenom presudom, na temelju odredaba člana 110. i 111. ZKP BiH, od optužene Đulzare Hozanović, oduzeta je imovina, kako je to označeno u prvostepenoj presudi i novac u iznosu 171.818,57 KM, za koje je utvrđeno da predstavljaju imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom.

Kako se žalbom branioca ove optužene ne iznose posebni razlozi za osporavanje ove odluke, već se njeno osporavanje veže za žalbene prigovore po osnovu pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a koji prigovori su od strane ovog vijeća ocijenjeni neosnovanim, samim tim proizilazi da se prvostepena presuda ovom žalbom neosnovano pobija i zbog odluke o oduzimanju imovinske koristi.

Odluka o troškovima krivičnog postupka

Konačno, u vezi sa odlukom o troškovima krivičnog postupka, a obzirom na činjenicu da ni u žalbama nisu prezentirani dokazi iz kojih bi se mogao izvesti zaključak o lošem imovinskom stanju optuženih, ovo vijeće je našlo pravilnom odluku prvostepenog suda kojom su optuženi obavezani da nadoknade troškove krivičnog postupka. Naime, paušalne tvrdnje branioca optuženih Saliha Alibašića i Đulzare Hozanović, da će plaćanje troškova krivičnog postupka ugroziti njihovo izdržavanje i izdržavanje članova njihovih porodica, te branioca optuženog Željka Karanovića, da bi plaćanjem troškova krivičnog postupka, ugrozio svoju egzistenciju i egzistenciju svog djeteta, iako i sam navodi da je optuženi Karanović dugogodišnji radnik MUP-a, dakle da je zaposlen, nije dovoljno da bi optuženi bili oslobođeni ove obaveze, u smislu odredbe člana 188. stav 4. ZKP BiH.

Iz svih navedenih razloga, a na temelju odredbe člana 313. ZKP BiH, odlučeno je kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR:**Nevena Aličehajić****PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA****Hilmo Vučinić****POUKA O PRAVNOM LIJEKU:** Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.